

MEDIUM: PAPER

Nagybetűs, színes plakátok hirdetik egy új művészeti ág honfoglalását: egyszerre négy helyszínen mutatkozik be Budapesten a papírművészet. Az Új Művészet legfrissebb száma terjedelmes ismertetőben és riportokban harangozza be az eseményt; büszke brosurák kiáltják világga, hogy Mészáros Géza személyében hazánkfia szervezte meg a papírművészek nemzetközi szövetségét, mely szövetség egyébként itt és most tartja majd kongresszusát. Ez tehát a körítés.

A művészet ágazati felosztása a 18. századi akadémiák bábáskodása óta mindig meglehetősen képlékeny és a kezdetek óta igen logikátlan összképet nyújtott. Műfajok és technikák minden további nélkül vezető művészeti ágakként szerepelhettek, kezdve a rézmetszéstől egészen a filmművészetig. Akinek nincs ínyére, hogy az ágazati felosztás elsősorban deklarációk és egy hallgató-

lagos konszenzus kérdése, az nyugodtan nekiláthat a művészet, mint olyan definíciójának, vagy röviden összefoglalhatja, mi is az élet értelme. Adott tehát az a testületi kinyilatkoztatás, hogy a papír egy meghatározott történeti pillanat óta (ennek vagy részese jámbor olvasóm) nem csupán különféle festői vagy grafikai eljárások hordozófelülete, hanem érzéseknek és gondolatoknak olyan önálló közvetítő közege, mely előállítási technológiájától, hajtogatható, formázható, festhető megmunkálási lehetőségein keresztül önálló nyelv és a szuverén alkotás médiuma. Ennek a deklarációnak élő cáfolata mindaz, amit a Szépművészeti Múzeumban láthatunk, és megdicsőült igazolása az, ami a Budapesti Történeti Múzeum pincéjében került kiállításra.

A nemzetközi zsűri állítólag 260 pályázó munkáiból szűrte ki azt a 100 alkotást, ami számunk-

ra a papírművészetet hivatott reprezentálni. Jómagam a zsűrizés egyetlen szempontjaként azt véltem felfedezni, hogy szigorúan elkülönítették a Szépművészeti Múzeumban a *futottak még* kategóriáját a Történeti Múzeumban kiállított remekművektől. Előbbiek méltánytalanul díszes kiállítótérben csak igen távolról, és nagyon felületesen szemlélve mondhatók – hogy is mondjam – dekoratívoknak. Az ünnepi hangulat és a neofita lelkesedés zsi-vájában is nehéz elhinni ugyanis, hogy egyszerű és szellemtelen dada kollázsok a 20. század végén papírművészetté lényegülnek; hogy egy vászonra kasírozott színes, illetve színezett papír, melynek alkotóját láthatólag az a kizárólagos ambíció vezérelte, hogy képszerű hatást érjen el, nem egy rossz, mi több giccses képet, hanem érdekfeszítő papírművet alkotott; hogy a számtalan térplasztika, melyek legfőbb

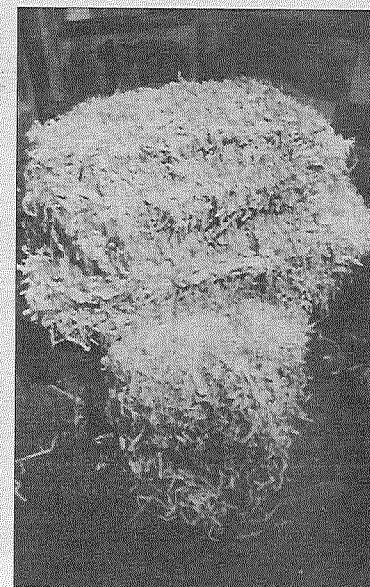
igyekezete, hogy saját anyaguk helyett valami másnak az illúzióját keltsék – a papírművészet organikus és szuverén megnyilatkozásai.

Az érem másik oldala a Várban tekinthető meg. Elsősorban **Kyoko Ibe** és **Ida Shoici** nevei említendő: előbbinek fekete „papírképe” pusztán fakturájának bolyhos és rostos, illetve simára vassalt egyensúlyából épít lenyűgözően szép felületet; utóbbi az applikáció és a megmunkált felület olyan letisztult kompozícióját teremti meg, mely azt sugallja, hogy évszázados egymástkeresés nyomán találkoztak részletei. **Záborszky Gábornak** szintén itt látható három hallatlan önfegyelemmel kivitelezett nagyon szép munkája; **Ray Tomasso** színekből és plasztikai elemekből egyidejűleg „domborított” műve; két **Tapies** grafika és egy szerény **Rauschenberg**, mely onnan ismerszik meg, hogy tárolóba került. Ők azok, akik arról győznek meg, hogy míg a papírművészet megléte deklarációk és konszenzus kérdése, a jó és rossz művek közötti különbség – tény.

A Medium: Paper kiállítások október 30-ig a következő helyszínen tekinthetők meg: Szépmű-

vészeti Múzeum, Bp. Hősök tere; Budapest Történeti Múzeum, Király Pince, Budavári Palota, E épület; Magyar Képzőművészeti Főiskola, Barcsay terem, Andrássy út 69-71.; Magyar Mezőgazdasági Múzeum, Bp., Vajdahunyadvár, Széchenyi-sziget. Börröcz András meghirdetett *ellenpapírművészetének* eljövendő hatása és helye még ismeretlen.

Viewer István

Fotó: Déri Miklós